

2015. május 8-9. Vallás és művészet konferencia

Helyszín: Károli Gáspár Református Egyetem,
Bölcsészettudományi Kar (1088 Budapest, Reviczky utca 4.)

A 2012-ben alapított Művészettudományi és Szabadbölcseészeti Intézet fogja össze azt a kutatási és oktatási munkát, amely a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karán a művészettörténet, színháztudomány, vallástudomány, szabadbölcseészet, művészet- és médiapedagógia területén zajlik. A *Vallás és művészet* konferencia az intézményben elkezdett interdiszciplináris tudományos tanácskozások (*A vallásfogalmak sokfélesége* és *A spirituális közvetítő* című konferenciák, illetve az OTKA támogatásával működő interdiszciplináris Misztika-kutatócsoport *Reflections on the Immediate Experience of God in the European Tradition* című nemzetközi konferenciája) sorozatának következő eleme.

Jelenet Visky András-Tompa Gábor Tanítványok c. előadásából

A konferencia aktualitását az adja, hogy a kulturális fordulatok jegyében zajló művészeti és vallási jelenségek értelmezése során egyre gyakrabban – és a legkülönbözőbb kontextusokban – fordul elő a *szent*, a *szakrális*, a *transzcendens* fogalma. Ez a jelenség az alapfogalmak újragondolására készíti minket. A konferencia célja, hogy teret adjon olyan új kutatási eredményeket bemutató előadásoknak, amelyek egyfelől a különböző művészeti ágakhoz (irodalom, zene, képzőművészet, film, színház, népművészet), másfelől a különböző vallások és kultúrák tanulmányozásához kapcsolódó metanyelven íródnak.

Előadóink, akik a színház-, az irodalom- és a zenetudomány, a művészettörténet, a filmtörténet, valamint a vallástudomány, a kulturális antropológia, a teológia, a folklorisztika, az esztétika, a nyelv-, a kommunikáció- és médiatudomány, a kortárs művészeti kutatások képviselői, vállaltan határátlépők e sokféle tudományterület, művészeti ág, vallás és kultúra megközelítésében.

A kétnapos konferencia programjában 10 szekcióban összesen 64 előadás szerepel, amelyek a szakralitás mindennapi megjelenéseivel és művészetekbe ágyazódásával, illetve a *szent*, a *szakrális* és a *szekuláris*, a *rítus* és a *performansz*, a *liturgia* és a *színház* viszonyával, a *vallás* művészeti megjelenésével, a *szakrális* kommunikáció különféle művészeti ágakban való megnyilatkozásával, az *ikonográfia*, a *képaktus*, a *beszédaktus* és a *szakralitás* kapcsolatával foglalkoznak.

Szervezők:

Dr. Sepsi Enikő KRE BTK dékán, intézetvezető egyetemi docens,
Művészettudományi és Szabadbölcseészeti Intézet
Dr. Vassányi Miklós KRE BTK dékánhelyettes, tanszékvezető egyetemi docens, Szabadbölcseészet Tanszék
Dr. habil. Kiss Gabriella tanszékvezető egyetemi docens, Színháztudományi Tanszék
Dr. Béres István tanszékvezető egyetemi docens, Művészet- és Médiapedagógiai Tanszék
Dr. Kulin Ferenc főszerkesztő, Magyar Művészet folyóirat
Dr. Lovász Irén egyetemi docens, Művészettudományi és Szabadbölcseészeti Intézet
Dr. Faludy Judit egyetemi docens, Szabadbölcseészet Tanszék
Dr. Tari János egyetemi docens, Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék
Dr. Hóvári János egyetemi docens, Történelemtudományi Intézet,
főigazgató, Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. (MANK)

Konferencia-koordinátor: Boldog Dalma

MÁJUS 8. PÉNTEK					
09:30-09:45 MEGNYITÓ (DÍSZTEREM)					
Köszöntőt mond Dr. Sepsi Enikő a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar dékánja, a Művészettudományi és Szabadbölcsészeti Intézet vezetője, valamint Prof. emeritus Fekete György a Magyar Művészeti Akadémia elnöke.					
	Díszterem		BTK 104		BTK 115
	Kép és gyógyítás elnök: Vass Zoltán		Szent és profán tér elnök: Hóvári János		Kép és tárgy elnök: Faludy Judit
9:45-10:05	Lipp Mónika: Művészet és betegápolás a XVIII. században: az egri irgalmasok kórházának és rendházának egykori berendezése	9:45-10:05	Konkoly-Gyuró Éva: Szakralitás a tájban. Transzcendens dimenzió az építészetben és a tájalakításban	9:45-10:05	Németh István: A meztelen igazság: ószövetségi alakok kompromittáló helyzetben
10:05-10:25	Kövi Zsuzsanna, Vass Zoltán, Grezsa Ferenc, Mirnics Zsuzsanna, Rózsa Sándor, Koós Tamás, Vargha András: Spirituális lelki jóllét mint szerhasználati protektív tényező	10:05-10:25	Farkas Zsuzsa: A legbölcsebb az idő	10:05-10:25	Miskei Antal: Az Istenanya-kultusz a ráckevei szerb ortodox egyházművészetben
10:25-10:45	Geller Katalin: A kép gyógyító erejében való hit. A lipótmezei kápolna freskói és üvegfestményei	10:25-10:45	Ádám Anikó: Szakralizált esztétika: a gótikus katedrális a 19. században	10:25-10:45	Kosinsky Richárd: Nádler István szinkretizmusa. A <i>materia benedicta</i> képi aktusa
10:45-11:00	Vita	10:45-11:00	Vita	10:45-11:00	Vita
11:00-11:30	Kávészünet				
	Kép és gyógyítás elnök: Hárdi István		Szent és profán tér elnök: Frazer-Imregh Monika		Kép és tárgy elnök: Németh István
11:30-11:50	Reinhardt Melinda, Vass Zoltán: Az út archetípusa és a projektív útrajz szimbolikája – Perszonális és transzcendens jelentéssíkok a képi kifejezéspszichológiában	11:30-11:50	Farbakyné Dekklava Lilla: A budavári Nagyboldogasszony-templom mint nemzeti pantheon: királyok, ereklyék, kultusz	11:30-11:50	Juhos Rózsa: Sepulchrum: művészet és liturgia a későközépkorban
11:50-12:10	Góbel Orsolya: „Isten kinyitja a Mennyország kapuját...” Gyermeki tudás az isteni világról, az intuitív-projektív hit kialakulásának szakaszában	11:50-12:10	Hóvári János: Antonio Barluzzi, a Szentföld építésze	11:50-12:10	Földvári Sándor: A Theotokos politikai teológiája Bizáncban és hatása a középkori Rusz(ok)ban
12:10-12:30	Szántó István: Votív	12:10-12:30	Gyöngyössy Orsolya: Vallási szimbólumok használata a virtuális temetőkben	12:10-12:30	Demeter Márton: Az intézmény szerepe a transzcendentális leképezésekben. Propedeutika a vallásos művészet anatómiájához
12:30-12:45	Vita	12:30-12:45	Vita	12:30-12:45	Vita
12:45-14:00	Ebéd (az előzetesen regisztrált előadók számára)				
14:00-14:45	Hárdi István: A kísértés képi kifejezése (A Szt.Antal-ábrázolás tükrében)(Díszterem)				
14:45-15:00	Vita				

	Díszterem		BTK 104		BTK 115
	Rítus és performansz elnök: Domokos Johanna		Fotó és mozgókép elnök: Demeter Márton		Szöveg elnök: Kulin Ferenc
15:00-15:20	Kaposi Krisztina: A bibliai Lázár-játékok és a kora újkori értelmezői közösségek	15:00-15:20	Béres István: A fényképek dokumentatív ereje és erőtlensége. Fényképhasználat vallási kontextusban	15:00-15:20	Cseppentő Krisztina: Tékozló fiak – szakralitás Rainer Maria Rilke művészetében
15:20-15:40	Visky András: Art Vital. Ezékiel próféta színháza	15:20-15:40	Fogarasi Klára: Szakralitás – enteriőr – fotó	15:20-15:40	Czeglédy Anita: Modernség és szekularizáció: Rilke földi angyalai
15:40-16:00	Klemm László: Büchner <i>Woyzeck</i> című drámája és a szakralitás kérdése	15:40-16:00	Rácsok Gabriella: Isten csendje Ingmar Bergman <i>Úrvacsora</i> című filmjében – teológia és film párbeszéde	15:40-16:00	Papp Ágnes Klára: Vallásos és mitológiai motívumok Weöres Sándor költészetében
16:00-16:15	Vita	16:00-16:20	Horváth Csaba: Kinek a tekintete előtt?	16:00-16:15	Vita
16:15-16:35	Sepsi Enikő: A ’szent’ dramaturgiája Valère Novarina színházában	16:20-16:35	Vita	16:15-16:35	Schiller Vera: A rituális események megjelenése Euripidés műveiben
16:35-16:55	Prontvai Vera: Az igazság keresése Visky András <i>Tanítványok</i> című drámájában		Tánc és performansz elnök: Szilasi Alex	16:35-16:55	Zsoldos Emese: „A halál az Isten csókja.” Képzetek és víziók megmutatkozása Bródy Sándor Rembrandt-szövegében (1924)
		16:35-16:55	Sipőcz Diána Gizella: A balinéz hindu templomtánc		
16:55-17:15	Kékesi Kun Árpád: Színházi transzcendentalizmus: Romeo Castellucci <i>Isteni színjátékáról</i>	16:55-17:15	Farkas György: Popkoncert mint szakrális performansz (Transzcendens és transzgresszívítás a japán Babymetal együttes előadásaiban)	16:55-17:15	Várkonyi Borbála: A szeretet formája. A mennyei rózsa mint a szeretet rendjének alakzata <i>az Isteni színjátékban</i>
17:15-17:30	Vita	17:15-17:30	Vita	17:15-17:30	Vita
17:30-18:00	A Semper Reformanda Vocal Ensemble kórus előadása (Díszterem)				
18:00-	Fogadás (Díszterem)				

MÁJUS 9. SZOMBAT					
	Díszterem		BTK 104		BTK 115
	Hang és zene elnök: M. Tóth Géza		Szöveg elnök: Papp Ágnes Klára		Gondolat és esztétikum elnök: Visky András
10:00-10:20	B. Kaskötő Marietta: A „szent” zene szolgálatában – adalékok a cecilianizmus magyarországi történetéhez	10:00-10:20	Tóth Sára: A nászmetafora T. S. Eliot költészetében	10:00-10:20	Kucsera Tamás Gergely: Művészetén, s emberen túl...
10:20-10:40	Hajdók Judit: Az orgona liturgikus hangszer elterjedése a Magyarországi Református Egyházban	10:20-10:40	Takács Tímea: Neokatolicizmus a magyar irodalomban és művészetben. Sárközi György vallásos témájú költészete és neokatolikus vonásai	10:20-10:40	Kemenesi Zsuzsanna: A szent fogalmának értelmezése a különféle diszciplínák sugallatára
10:40-11:00	Povedák Kinga: A vallás és a populáris kultúra interferenciái-a keresztény könnyűzene	10:40-11:00	Száz Pál: „Haszid, vérző Kisjézuska” – Borbély Szilárd műveinek zsidó, keresztény és zsidókeresztény motívumai. A bricolage és hibriditás olvasati stratégiái	10:40-11:00	Frazer-Imregh Monika: Az egyéni lélek mint műalkotás – A művészetek szerepe az újplatonikus filozófiában
11:00-11:20	Törőcsik Attila: Gondolatkísérletek a szakrális zene pragmatikai dimenzióiról	11:00-11:15	Vita	11:00-11:20	Cseke Ákos: Hazugság, igazság, irodalom
11:20-11:35	Vita	11:15-11:35	Spannraft Marcellina: Keresztény jelek a kortárs magyar haikuköltészetben	11:20-11:35	Vita
11:35-12:00	Kávészünet, büfé	11:35-11:55	Páli Attila: A misztikus egyesülés megragadásának kísérletei Avilai Szent Teréz és Keresztes Szent János műveiben	11:35-11:55	Legénydy Kristóf: A művészet, a vallás és a filozófia az újkori ember kultúrájában
	Hang és zene elnök: Lovász Irén	11:55-12:15	Nyerges Gabriella: Adalék a Pange lingua zenei prozódiajához	11:55-12:15	Kulin Ferenc: Egy fejezet a magyar esztétikai gondolkodás történetéből
12:00-12:20	Kenéz László: Hangzó zen. Vallás és zene összefonódása a buddhizmusban				
12:20-12:40	M. Tóth Géza: Opera és istentisztelet. Gondolatok Johann Sebastian Bach <i>Máté passió</i> jának színpadra állításáról	12:15-12:30	Vita	12:15-12:35	Gálosi Adrienne: Kontempláció és szépség – zavarkeltés és kisajátítás
12:40-13:00	Lovász Irén: Barlangtól a kupoláig: Szakrális terek akusztikai hatásairól, a legújabb archaeoakusztikai eredményektől a kortárs előadóművészetig	12:30-13:00	Kávészünet, büfé	12:35-12:50	Vita
13:00-13:15	Vita		Szöveg elnök: Tóth Sára	12:50-13:20	Kávészünet, büfé
		13:00-13:20	Horváth Katalin: A Laskai Sorok egy nehezen értelmezhető szöveghelyéről		

	Díszterem		BTK 104		BTK 115
	Hang és zene		Szöveg elnök: Tóth Sára		Kép és tárgy elnök: Béres István
13:15- 14:15	Gyógyító hangok Lovász Irén koncertfilmje, Szent István Bazilika (2007) rendezte: Tari János	13:20- 13:40	Faludy Judit: Kreativitásvesztés James Ensor művészetében	13:20- 13:40	Tüskés Anna: A sasvári kegyszobor 18. századi kisgrafikai ábrázolásai
		13:40- 14:00	Dobák-Szalai Zsuzsanna: Vissza a gyökerekhez – Amiről Julio Cortázar és Zdeněk Miler álmodik	13:40- 14:00	Korpics Márta: „.....mert szent Kereszted által megváltottad a világot”. A Kálvária mint vallásgyakorlat és művészeti alkotás
		14:00- 14:15	Vita	14:00- 14:20	Kovács Imre: A panteista tájélmény mint összművészeti alkotás. Liszt: Zarándokévek I. (Svájc) zongoraciklusának eszmetörténeti háttéréhez
14:15- 14:30	Szünet			14:20- 14:40	Apor Eszter: A mikrográfia mint képalkotó technika megjelenési formái a zsidó, a protestáns és katolikus vallásos kultúrában
14:30- 15:45	Tari János bevezetőjével: Majd az idő kipörgeti... Portréfilm Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutatóról (2008) rendezte: Tari János			14:40- 14:55	Vita